

تحلیل

در شرایط پرتنش میان تهران با غرب

سناریوهای پیش روی مذاکرات برجامی چیست؟

روابط ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بعد صدور قطعنامه علیه ایران به نقطه تاریکی رسیده‌است. در چنین شرایط پرتنشی که وجود دارد، بسیاری از کارشناس و حتی سیاستمداران نگران شرایط مذاکرات برجامی و بقای پرونده برجام هستند.

توثیتهای شایعه برانگیز و شائبه برانگیز

در همین شرایط نیز زمزمه‌هایی در خصوص استعفای علی باقرکنی، رئیس هیات مذاکره کننده ایران در فضای مجازی پخش شد که با تکذیب رسانه‌های اصولگرا روبه رو شد. این زمزمه بعد از توییت رئیس هیئت مذاکره کننده ایران مطرح شده بود که علی باقری‌کنی، در دو توییت به ترتیب از ضرورت وفاق ملی در دیپلماسی و بعد هم از نیاز سیاست خارجی به «شعور» سخن گفته بود.

تاکید باقری‌کنی بسر تعیین تکلیف مذاکرات

این سخنان را می‌توان از دو جنبه تحلیل کرد که احتمال دارد اختلافات داخلی در خصوص پرونده برجام بالاگرفته و باقری‌کنی را به ترک ادامه مذاکرات و استعفا مجبور کرده است. یا ایران می‌خواهد با احتمال استعفای باقری کنی نشان دهد در این شرایط ممکن است روند مذاکرات را طولانی تر شود و بهتر است طرف‌های مقابل هر چه سریع‌تر تر این روند بلا تکلیف را پایان دهند.

اقدامات تهران و واشنگتن برای مجاب کردن یکدیگر

البته همزمان با این اتفاقات تهران و واشگتن دست به اقدامات دیگری زده‌اند که به نظر می‌رسد هر دو سعی دارند طرف مقابل را به میز مذاکرات بازگردانند. تهران بعد از صدور قطعنامه دسترسی آژانس را با قطع دو برین‌ها کاهش داده و یک زمان کمی برای بازگشت شرایط در حقیقت با این اقدام تعریف کرده است. از سوی دیگر آمریکا همزمان دست به اعمال تحریم‌های جدیدی علیه ایران زده است. اما هنوز به طور قطع نمی‌توان آینده پیش روی پرونده برجام را پیش بینی کرد. زیرا هر دو طرف روی به مبهم‌گویی آورده‌اند.

برجام به سه سناریو پیش رو
با این حال به نظر می‌رسد سه سناریو پیش روی مذاکرات برجامی و پرونده احیای برجام قرار دارد. برجام در موقعیت امروز ایران و غرب تنها راه‌حل برای کاهش تنش موجود است. آمریکا نگران گسترش قدرت چین است و به خوبی می‌توان تغییر سیاست آمریکا را در خاورمیانه دنبال کرد. از سوی دیگر نگرانی غرب از افزایش غنی‌سازی ایران هر روز افزایش می‌یابد. حتی در ماه‌های اخیر شاهد هستیم که آمریکا تا حدودی چشم خود را بر فروش نفت ایران بسته بود و از سوی دیگر ایران از سرعت غنی‌سازی خود تا حدودی کاسته است. با این حال اختلافات تهران و واشنگتن پرونده عریض و طویلی پیدا کرده است و به نظر نمی‌رسد که به راحتی قابل حل باشد.

سناریوی اول: احتمالاً توافق موقت

با این شرایط سناریوی اول از این خبر می‌دهد که احتمالاً تهران و ۱+۵ به یک توافق موقت برای احیای برجام تن بدهند.

سناریوی دوم: بن بست کامل مذاکرات

سناریوی دوم شاید خطرناک‌ترین و پرهزینه‌ترین انتقاد را برای ایران و غرب رقم بزند و آن بن بست کامل مذاکرات است. این روزها زمزمه خروج ایران از NPT شنیده می‌شود. حتی شایعاتی مبنی بر اختلافاتی در این خصوص بین مقامات ارشد کشور (میان علی لاریجانی و سعید جلیلی) مطرح شد که با تکذیب روابط عمومی مجمع تشخیص مصلحت نظام روبه رو شد.

از سوی دیگر مخالفین برجام در آمریکا با قدرت بسیار زیاد در حال پیش‌روی هستند و سعی دارند به هر شکل توافقی با ایران را بدون دستاورد برای ایالات متحده نشان دهند. با این روند احتمال به بن بست رسیدن مذاکرات خیلی دور از انتظار نیست و امکان دارد به دلیل عدم تصمیم‌گیری نهایی در واشنگتن و سرعت غنی سازی ایران، پرونده برجام با مرگ روبه رو شود.

سناریوی سوم: بلا تکلیف تا انتخابات میان دوره‌ای در آمریکا

اما سناریوی سوم از ادامه این روند بلا تکلیف تا انتخابات میان دوره‌ای در آمریکا خبر می‌دهد. در واقع جو بایدن پایین‌ترین سطح محبوبیت در افکار عمومی قرار دارد و به یک رئیس جمهوری ناکارآمد تبدیل شده است. همین موضوع باعث شده‌است به دلیل مخالفت‌های گسترده در واشنگتن با احیای برجام تن به توافق در این برهه ندهد و روند بلا تکلیف مذاکرات را ادامه دهد. در صورت شرایط برای پرونده احیای برجام بسیار روزهای سرنوشت‌سازی را طی می‌کند و احتمال مرگ برای این پرونده به کما رفته بسیار زیادتر از هر زمانی شده است.

منبع: دیپلماسی ایرانی

«حاجی بابایی» رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شد

ایران: انتخابات هیئت رئیسه کمیسیون برنامه و بودجه مجلس بر گزار و حمیدرضا حاجی بابایی به عنوان رئیس این کمیسیون انتخاب شد. نشست کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی با دستور کار انتخاب اعضای هیات رئیسه کمیسیون بر گزار شد. بر این اساس، حمیدرضا حاجی بابایی به عنوان رئیس کمیسیون برنامه و بودجه در اجلاسیه سوم انتخاب شد. مهرداد گودرزوند چگینی به عنوان نایب رئیس اول و محسن زنگنه به عنوان نایب رئیس دوم این کمیسیون انتخاب شدند. غلامحسین کرمی به عنوان دبیر اول، ولی اله فرزانه به عنوان دبیر دوم و محمد مهدی مفتح هم به عنوان سخنگوی کمیسیون برنامه و بودجه مجلس انتخاب شدند.

۲

بهار روابط تهران با همسایگان دور و نزدیک

رئیس جمهور در نشست خبری با همتای قزاقستانی خود گفت: نگاه‌های مشترکی بین تهران و نورسلطان در مسائل منطقه‌ای و جهانی وجود دارد. آیت الله «سید ابراهیم رئیسی» در نشست خبری با همتای قزاقستانی خود در مجموعه تاریخی و فرهنگی سعداباد گفت: ظرفیت‌های بسیاری بین ایران و قزاقستان وجود دارد که این ظرفیت‌ها باعث افزایش و ارتقای همکاری‌ها بین دو کشور خواهد شد. امضای تفاهمت بین دو کشور نشانه‌از اراده این دو کشور برای افزایش روابط بین تهران -نورسلطان است.

رئیس‌ی ادامه داد: روابط تجاری ایران و قزاقستان در این چند ماه اخیر به بیش از ۵۰درصدافزایش یافته که حجم مبادلات بین تهران و آلماتی در گام اول می‌تواند تا سه میلیارد دلارافزایش یابد.

رئیس جمهور گفت: ما مصمم هستیم علاوه بر روابط دوجانبه روابط خود را در سطح منطقه‌ای گسترش دهیم. رئیس جمهوری ادامه داد: برای مثال همکاری‌های دو کشور در سازمان‌های منطقه‌ای مانند سازمان همکاری شانگهای و اتحادیه اوراسیا می‌تواند در منطقه افزایش یابد. همچنین برای جمهوری اسلامی ایران همکاری با همسایگان در دریای خزر در اولویت است و قصدافزایش همکاری‌ها را در این زمینه داریم و علاوه بر همکاری‌های منطقه‌ای بنای دو کشور این است که در سازمان‌های بین‌المللی و همکاری‌های بین‌المللی گام‌هایی برداشته شود. رئیس به ظرفیت‌های بسیار در جمهوری اسلامی ایران و قزاقستان اشاره کرد و گفت: این می‌تواند زمینه ارتقای روابط میان دو کشور را فراهم کند و امضای تفاهنامه‌های امروز یا در گذشته نشانه مهمی از اراده دو کشور برای توسعه روابط میان دو کشور است.

دپلماسی

محور گفت وگوی تلفنی وزیران خارجه ایران و امارات چه بود؟

اسرائیل و مذاکرات هسته‌ای

وزیر خارجه ایران به امارات درباره فعالیت‌های اسرائیل در منطقه هشدار داد. در مقابل وزیر خارجه امارات به همتای ایرانی اطمینان داد که اجازه اقدامات از خاک امارات علیه همسایگان داده نمی‌شود. به گزارش عصر ایران، وزیران خارجه ایران و امارات تلفنی گفتگو کردند. حضور اسرائیل در منطقه مهمترین موضوع این گفتگو است. امارات و اسرائیل روابط همه جانبه ای برقرار کرده‌اند. به تازگی هم رسانه‌ها و منابع خبری از همکاری دو طرف در زمینه نظامی خبر داده‌اند. به گفته برخی منابع، اسرائیل در امارات و بحرین، رادار نصب کرده‌است. هدف از این اقدام، مقابله با فعالیت‌های پهلپادی و موشکی ایران اعلام شده‌بود. اطلاعیه وزارت خارجه ایران نشان می‌دهد دو وزیر خارجه درباره مذاکرات هسته‌ای ایران هم گفتگو کرده‌اند. متن منتشر شده از محتوای گفتگوی حسین امیرعبداللهیان و شیخ عبدالله بن زاید آل نهیان« وزیران خارجه ایران و امارات نشان می‌دهد تمرکز بر فعالیت‌های اسرائیل در منطقه است. ایران از این حضور ابراز نگرانی کرده و امارات هم بدون ذکر نام اسرائیل و به صورت غیر مستقیم، اطمینان داده اسرائیلی‌ها از خاک امارات علیه ایران اقدامی نخواهند کرد. وزارت خارجه ایران اعلام کرد: امیرعبدللهیان در این گفتگو با اشاره به اولویت همسایگان در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران بر افزایش دیدار و رایزنی‌های دوجانبه میان مقامات دو کشور تاکید کرد و آن را زمینه‌ساز توسعه و گسترش مناسبات میان دو کشور ارزیابی دانست. امیرعبداللهیان افزود: جمهوری اسلامی ایران خواهان حفظ امنیت و پیشرفت برای همسایگان و منطقه بوده و مداخله و حضور بیگانگان را مخل امنیت منطقه می‌داند. امیرعبداللهیان حضور رژیم اشغالگر قدس در منطقه را موجب بی ثباتی و ناامنی و عامل ترور و خراب کاری در کل منطقه دانست. وزیر امور خارجه امارات نیز در این گفتگوی تلفنی، با اشاره به منافع مشترک دو کشور در توسعه روابط می‌ابن، از رایزنی‌های منظم مقامات ایرانی و اماراتی استقبال کرد. شیخ عبدالله بن زاید آل نهیان تاکید کرد که امارات متحده عربی به هیچ طرفی اجازه اقدامات مخرب از خاک خود علیه کشورهای همسایه امارات را نخواهد داد و امنیت همسایگان را همیشه مد نظر خواهد داشت. طرفین بر تداوم تماس‌ها و رایزنی بین دو کشور تاکید و همچنین آخرین وضعیت گفتگو برای رفع تحریم‌ها را مورد رایزنی قرار دادند. احتمال منقول، مذاکرات هسته‌ای ایران است. همچنین امیرعبداللهیان از همتای اماراتی خود برای سفر به تهران دعوت کرد.

انتقال تعرفه‌ها و صندوق‌های انتخابات ریاست جمهوری کلمبیا به مناطق دوردست.

منبع: خبرگزاری فرانسه

رضایی کوچی رئیس کمیسیون عمران ماند

ایستا: انتخابات هیأت رئیسه کمیسیون عمران مجلس امروز بر گزار شد و براین اساس محمدرضارضایی کوچی برای سومین سال پیاپی رئیس کمیسیون شد. نشست کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی با دستور کار انتخاب اعضای هیأت رئیسه کمیسیون بر گزار شد. بر این اساس، محمدرضارضایی کوچی برای سومین سال پیاپی در دوره یازدهم مجلس شورای اسلامی به عنوان رئیس کمیسیون عمران مجلس انتخاب شد. همچنین کمال علی پور خندکاری و صدیف بدری نیز به عنوان نایب اول و دوم رئیس کمیسیون انتخاب شدند. براساس این گزارش، احمد جباری به عنوان دبیر اول و آراشاوردیان به عنوان دبیر دوم این کمیسیون انتخاب شدند.

سیاست PolicyNasleFarda.netnaslefardanewsnasifarda

رئیس جمهور قزاقستان به تهران آمد و با رئیس جمهور ایران دیدار کرد؛

بهار روابط تهران با همسایگان دور و نزدیک

و قراردادهایی که امضا شد باعث کمک به پیشرفت دو کشور می‌شود.

رئیس جمهور قزاقستان افزود: ایران یک مرکز تمدن باستانی و یک شریک مهم در جهان اسلام است و این دو کشور در کنار

دریای خزر دوست یکدیگر هستند.

توکایف از همتای ایرانی خود به طور رسمی برای اسفر به کشورش دعوت کرد. «یادداشت تفاهم میان مرکز مطالعات سیاسی وزارت امور خارجه و موسسه تحقیقات سیاست خارجی وزارت امور خارجه دو قزاقستان»، «برنامه مبادلات فرهنگی بین وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ایران و وزارت فرهنگ و ورزش قزاقستان»، «یادداشت تفاهم همکاری در زمینه مطالعات تحلیلی و تبادل تجربه میان وزارت صنعت، معدن و تجارت و

وزارت تجارت و همکاری قزاقستان»، «یادداشت تفاهم همکاری در خصوص افزایش تجارت دوجانبه، میان وزارت صنعت، معدن، و تجارت و وزارت تجارت و همکاری قزاقستان»، «یادداشت تفاهم همکاری بین وزارت جهاد کشاورزی ایران و وزارت کشاورزی قزاقستان در زمینه کشاورزی»، «یادداشت تفاهم همکاری بین وزارت جهاد کشاورزی ایران و وزارت کشاورزی و وزارت صنعت و توسعه زیر ساخت قزاقستان در زمینه تجارت و ترانزیت محصولات کشاورزی»، «یادداشت تفاهم همکاری بین سازمان صدا و سیما ی ایران و آژانس دولتی خبر قزاقستان»، «یادداشت تفاهم همکاری شرکت ملی نفت ایران با شرکت گاز مونا ی گاز قزاقستان»، «یادداشت تفاهم همکاری میان راه آهن ایران و شرکت سهامی راه آهن ملی قزاقستان» اسنادی بود که در حضور سران ایران و قزاقستان به امضای وزرا، اسناداران و مسئولان مربوطه دو کشور رسید.

کارشناس مسائل غرب آسیا:

«بلوک اقتصادی مهم» در آسیای میانه ایجاد می‌شود

کارشناس مسائل غرب آسیا گفت: هدفگذاری ایران برای همکاری جدی با کشورهای آسیای میانه کاملاً دقیق و مبتنی بر یک راهبرد منطقی است که می‌تواند به شکل‌گیری یک بلوک اقتصادی مهم در این منطقه حساس منجر شود. حسن‌هانی‌زاده در ارزیابی خود از سفر رئیس جمهوری قزاقستان به تهران اظهار کرد: سفر قاسم‌زومارت توکایف رئیس جمهوری قزاقستان به تهران در چارچوب رویکرد دولت سیزدهم برای گسترش مناسبات سیاسی و اقتصادی با کشورهای آسیای میانه قابل تجزیه و تحلیل است. کارشناس مسائل غرب آسیا افزود: از آنجائی که کشور قزاقستان یکی از مهمترین کشورهای آسیای میانه به لحاظ جمعیتی و جغرافیائی تلقی می‌شود و یکی از ۵ کشور ساحل دریای خزر بشمار می‌رود می‌تواند شریک قابل اطمینانی به لحاظ تجاری و سیاسی با ایران باشد. هانی‌زاده تصریح کرد: ظرفیت‌های بالای پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی از جمله ایران و نیاز این کشور شمال شرقی ایران به فناوری ایران در حوزه خدمات کشاورزی و صنعتی موجب شده که رهبران دو کشور برای تقویت مناسبات خود گام‌های مهمی بر دارند. وی ادامه داد: سفر اخیر روسای جمهوری تاجیکستان، ترکمنستان و سرانجام رئیس جمهوری قزاقستان نشان می‌دهد که هدفگذاری ایران برای همکاری جدی با کشورهای آسیای میانه کاملاً دقیق و مبتنی بر یک راهبرد منطقی است که می‌تواند به شکل‌گیری یک بلوک اقتصادی مهم در این منطقه حساس منجر شود.

تحلیلگر مسائل بین‌الملل عنوان کرد: متأسفانه دخالت قدرت‌های فرامنطقه‌ای در مسائل داخلی کشورهای آسیای میانه موجب شد تا به کارگیری ظرفیت‌های موجود در میان کشورهای منطقه و ایران مغفول بماند و علیرغم وجود این ظرفیت‌ها حجم مبادلات تجاری بین ایران و قزاقستان سالانه به کمتر از ۲۳۰ میلیون دلار بالغ شود. هانی‌زاده گفت: با سفر قاسم‌زومارت توکایف رئیس جمهوری قزاقستان به تهران این رقم در آینده ممکن است به سالانه ۵ میلیارد دلار ارتقاء یابد که این امر می‌تواند بازار مناسبی برای کالاهای ایرانی تلقی شود.

وی اضافه کرد: آمادگی ایران برای تشکیل بازار مشترک بین کشورهای آسیای میانه، توانمندی ایران در حوزه فناوری‌های پزشکی، کشاورزی، نفت و گاز و شیلات می‌تواند بازار مناسبی برای حضور بازرگانان ایرانی در کشورهای آسیای میانه باشد.

ویرانی‌های جنگ در شهر «ایرپین» اوکراین.

منبع: خبرگزاری فرانسه

آقاتهرانی رییس کمیسیون فرهنگی مجلس ماند

فارس: انتخابات هیات رئیسه کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی در اجلاسیه سوم دوره یازدهم مجلس بر گزار و ترکیب اعضای هیات رئیسه کمیسیون مشخص شد. انتخابات هیات رئیسه کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی در اجلاسیه سوم دوره یازدهم مجلس بر گزار و ترکیب اعضای هیات رئیسه کمیسیون مشخص شد. بنابر این گزارش در جریان این انتخابات مرتضی آقاتهرانی عنوان رئیس، بیژن تویابه و وطن نایب رئیس اول، سیدعلی یردی خواه به عنوان نایب رئیس دوم برگزیده شدند. همچنین سیدمجتبی محفوظی به عنوان دبیر اول و زهره سادات لاجوردی به عنوان دبیر دوم و احمد راستینه هفشجانی به عنوان سخنگوی کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی انتخاب شدند.

سرمقاله

ادامه از صفحه یک

اقتصادی و تجاری دوجانبه باشد علاوه بر اینکه این مسائل در راهبرد «نگاه به شرق» ایران مؤثر است و اهمیت و جایگاه این کشور را برای ایران افزایش می‌دهد. مضاف بر اینکه قزاقستان یک سیاست خارجی متعادل را در عرصه جهانی اتخاذ کرده و تقریباً با همه طرف‌ها و قدرت‌های اصلی دنیا تعاملات خوبی دارد. این کشور آسیای مرکزی از یک طرف با جبهه غرب از جمله اروپا، آمریکا و متحدین آن‌ها و از سوی دیگر با کشورهای نظیر روسیه، ایران، چین و بازرگان اصلی مستقل نظام بین الملل در ارتباط است. در همین راستا، این رویکرد به این کشور جایگاه مهمی در شکل دادن به روندهای بین‌المللی و با مشارکت در فرآیندهای بین‌المللی مخصوصاً حل بحران‌ها ارائه کرده که نمونه آن میزبانی قزاقستان در مذاکرات صلح مربوط به بحران روسیه و سابق بر آن مذاکرات ۵+۱ با ایران بوده است.

افزایش همکاری‌های ریلی در جهت ترانزیت کالا

تنها ساعاتی پیش از ورود رئیس جمهوری قزاقستان به تهران، قطار توسعه همکاری‌های دو کشور عصر روز وارد ایستگاه راه آهن تهران شد تا همزمان شدن این دو رویداد، نمادی از افق روشن مناسبات تهران-نورسلطان باشد. سال گذشته در ملاقات آیت‌الله رئیسی رئیس جمهوری اسلامی ایران و همتای قزاقستانی وی که در حاشیه اجلاس همکاری‌های شانگهای در تاجیکستان بر گزار شد، مقرر شد تا همکاری‌های دو جانبه در جمله همکاری‌های ریلی افزایش یابد؛ همکاری‌هایی به منظور افزایش ترانزیت کالا که به اعتقاد کارشناسان می‌تواند زمینه پویایی صنعت ریلی کشور را نیز فراهم سازد. وی کی از نکات مهم اجرایی شدن ترانزیت کالا در مسیر ریلی قزاقستان، ترکمنستان، ایران و ترکیه این است که بخشی از کالاهای راه‌آبادی کریدور-چین-روسیه-اروپا، به مسیری مناسب‌تر یعنی مسیر چین-قزاقستان-ترکمنستان «ایران» که سپس اروپا هدایت می‌شود که این امر می‌تواند برای ایران یک دستاورد بزرگ و فرصتی طلایی برای در زمینه ترانزیت کالا باشد. چین و اروپا به دلیل مبادلات و همکاری‌های تجاری روز افزون، نیازمند افزایش مسیرهای امن برای تبادل کالا هستند و ایران یکی از حلقه‌های طلایی اتصال چین به عنوان بزرگ‌ترین صادر کننده کالا در جهان به کشورهای اروپایی و بالعکس خواهد بود. گسترش همکاری‌ها در حوزه انرژی

یکی از مهم‌ترین مسائل در روابط ایران و قزاقستان، تمایل کشور قزاقستان برای همکاری با صنعت نفت کشورمان است. حتی در سفری که معاون نخست‌وزیر و وزیر تجارت و همکاری کشور قزاقستان در اوایل خردادماه به ایران داشت در زمینه ظرفیت‌های همکاری دو کشور در حوزه انرژی قراردادهایی منعقد شد و قرار شد کارشناسان دو کشور زمینه‌های همکاری توسعه میدان‌های نفت سنگین، آلان‌جی، سوآپ نفت و گاز و فرآورده نفتی و صدور خدمات فنی و مهندسی را بررسی کنند. آنچه مسلم است این است که تبعات اقتصادی جنگ اوکراین فراتر از مرزهای روسیه بوده و کشورهای آسیای میانه نیز به دلایل بسیار زیاد آسیب‌های فراوانی از این جنگ دیده‌اند. تأثیر آتشی جنگ اوکراین در سطح بین‌المللی افزایش قیمت نفت بود که یک مزیت برای صادرکنندگان نفت محسوب می‌شود. بااین‌حال برای قزاقستان این وضعیت متفاوت بود. صادرات نفت از مسیر روسیه و از طریق بنادر این کشور به دلیل تحریم‌ها با چالش‌هایی مواجه شد و راهکار کوتا‌مدتی نیز برای جایگزینی این وضعیت نظیر صادرات نفت از مسیر باکو وجود ندارد. بر این اساس و در نگاهی واقع‌گرایانه، دولت قزاقستان پیش‌بینی رشد اقتصادی خود و تولید نفت خود را برای سال جاری کاهش داده است. در این راستای میلی خریداران بین‌المللی برای معامله، حجم نفت استخراج شده در این میدان نفتی از حجم خروجی این میدان پیشی گرفته است و علت کاهش تولید را نیز باید با این عامل مرتبط دانست در کنار مشکلات تحریم‌های روسیه، در پی طوفان شدید، اخیراً از بین سه مورد تأسیسات نفتی میدان تنگیز قزاقستان دو مورد از تأسیسات از مدار خارج شدند و به دلیل عدم تمایل شرکت‌های غربی برای همکاری در بازسازی این میادین نفتی، این ذخایر ارزشمند تا مدت زمان نامشخصی غیرفعال خواهند بود. اکنون قزاقستان با توجه به شرایط پیش آمده، چشم‌امید به ایران بسته تا از این بن بست خارج شود.